

Wymagania edukacyjne dla klasy 7 z biologii

Wstęp

Edukacja biologiczna w klasie 7 szkoły podstawowej skoncentrowana jest na anatomii, fizjologii i higienie człowieka. Celem kształcenia jest wykształcenie u uczniów zrozumienia funkcjonowania ludzkiego organizmu jako zintegrowanej całości, w której poszczególne układy narządów współpracują ze sobą w utrzymaniu stanu równowagi wewnętrznej (homeostazy). Zajęcia mają na celu rozwijanie świadomości zdrowotnej, poznanie mechanizmów powstawania chorób, zasad profilaktyki i zdrowego stylu życia oraz wykształcenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

Kształcenie biologiczne w klasie 7 umożliwia w szczególności:

1. Poznanie hierarchicznej organizacji ciała człowieka oraz budowy i funkcji poszczególnych układów narządów: ruchu, pokarmowego, oddechowego, krążenia, odpornościowego, wydalniczego, nerwowego, zmysłów, darmowego (skóra) oraz hormonalnego i rozrodczego.
2. Zrozumienie pojęcia homeostazy oraz mechanizmów jej utrzymywania przez współpracujące układy.
3. Kształtowanie nawyków prozdrowotnych (prawidłowe odżywianie, aktywność fizyczna, higiena pracy i wypoczynku, unikanie uzależnień).
4. Poznanie zasad profilaktyki chorób cywilizacyjnych, zakaźnych, nowotworowych oraz układu krążenia i narządów ruchu.
5. Rozwijanie umiejętności interpretacji schematów anatomicznych, wykresów, wyników podstawowych badań krwi/moczu oraz znajomości zasad pierwszej pomocy.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Znajomość i rozumienie budowy oraz fizjologii organizmu człowieka

Uczeń:

1. Posługuje się poprawną terminologią anatomiczną i fizjologiczną odpowiednią dla klasy 7.
2. Opisuje budowę narządów i układów narządowych oraz wyjaśnia przebieg procesów życiowych zachodzących w ciele człowieka.
3. Wyjaśnia spójność i wzajemną zależność funkcjonowania poszczególnych układów w utrzymaniu homeostazy.

II. Metodologia badań, analiza i wnioskowanie

Uczeń:

1. Analizuje schematy, rysunki anatomiczne, tabele wartości odżywczych oraz wyniki badań laboratoryjnych (np. morfologia krwi, badanie ogólne moczu).
2. Planuje i przeprowadza proste doświadczenia i obserwacje (np. pomiar tętna i ciśnienia krwi, wpływ wysiłku na częstość oddechów, wykrywanie skrobi/białek).
3. Formułuje wnioski na podstawie przeprowadzonych doświadczeń oraz danych źródłowych.

III. Profilaktyka zdrowotna, pierwsza pomoc i postawy prozdrowotne

Uczeń:

1. Wskazuje przyczyny, objawy i zasady profilaktyki najważniejszych chorób układów człowieka.
2. Uzasadnia szkodliwość stosowania używek (alkohol, nikotyna, narkotyki, e-papierosy) oraz dopalaczy dla funkcjonowania organizmu.
3. Zna zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w stanach zagrożenia życia i zdrowia (np. krwotoki, złamania, oparzenia, rko).

Zakres wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny

Ocena dopuszczająca (2) - wymagania konieczne

Uczeń:

- Z pomocą nauczyciela nazywa i wskazuje na schemacie/manekinie główne narządy poszczególnych układów człowieka.
- Podaje podstawowe funkcje układów narządów (np. układ pokarmowy – trawienie, układ oddechowy – wymiana gazowa).
- Wymienia składniki odżywcze (białka, cukry, tłuszcze, witaminy, woda, sole mineralne).
- Odróżnia krwinki czerwone od białych i płytek krwi na ilustracji.
- Wymienia nazwy narządów zmysłów i przyporządkowuje im odpowiednie bodźce.
- Podaje podstawowe zasady higieny osobistej i zapobiegania wybranym chorobom.

Ocena dostateczna (3) - wymagania podstawowe

Uczeń:

- Opisuje budowę i funkcje poszczególnych elementów układów narządowych człowieka.
- Wyjaśnia przebieg procesu trawienia i wchłaniania składników odżywczych w przewodzie pokarmowym.
- Opisuje mechanizm wdechu i wydechu oraz odróżnia wymianę gazową od oddychania komórkowego.
- Wyjaśnia rolę krwi i jej składników oraz opisuje mały i duży obieg krwi na schemacie.

- Odróżnia odporność swoistą od nieswoistej oraz czynną od biernej (szczepionki a surowica).
- Opisuje budowę neuronu, łuku odruchowego oraz odróżnia odruchy bezwarunkowe od warunkowych.
- Wskazuje zasady higieny narządów zmysłów, skóry oraz układu ruchu.

Ocena **dobra** **(4)** - **wymagania** **rozszerzające**
Uczeń:

- Analizuje i porównuje funkcjonowanie poszczególnych układów narządowych, wskazując związki między ich budową a pełnioną funkcją.
- Wyjaśnia rolę enzymów trawiennych na poszczególnych odcinkach przewodu pokarmowego oraz planuje doświadczenie wykrywające składniki pokarmowe.
- Analizuje powstawanie moczu pierwotnego i ostatecznego w nefronie.
- Wyjaśnia współdziałanie układu nerwowego i hormonalnego w regulacji procesów życiowych oraz utrzymaniu homeostazy.
- Porównuje działanie współczulnego i przywspółczulnego układu nerwowego.
- Analizuje przyczyny i konsekwencje chorób cywilizacyjnych (np. miażdżyca, nadciśnienie, cukrzyca, otyłość) oraz proponuje zasady ich profilaktyki.
- Wyjaśnia przebieg cyklu miesięczkowego u kobiet i rolę hormonów płciowych.

Ocena **bardzo** **dobra** **(5)** - **wymagania** **dopełniające**
Uczeń:

- Samodzielnie i precyzyjnie wyjaśnia mechanizmy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka na poziomie tkankowym, narządowym i układowym.
- Wyjaśnia szczegółowo zjawisko homeostazy, podając przykłady mechanizmów sprzężenia zwrotnego (np. regulacja poziomu glukozy we krwi, termoregulacja).
- Interpretuje wyniki badań laboratoryjnych (morfologia krwi, badanie moczu) oraz analizuje wykresy i schematy fizjologiczne.
- Wyjaśnia komórkowe i molekularne podstawy odporności (rola limfocytów T i B, przeciwciał).
- Analizuje wpływ różnych czynników środowiskowych, stymulantów oraz stresu na funkcjonowanie układu nerwowego i krążenia.
- Zna i potrafi zademonstrować/opisać prawidłowe procedury pierwszej pomocy przedmedycznej w skomplikowanych sytuacjach.

Ocena **celująca** **(6)** - **wymagania** **wykraczające**
Uczeń:

- Prezentuje wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową biologii w klasie 7 (np. elementy patofizjologii, szczegółowa biochemia procesów fizjologicznych).
- Korzysta z literatury medycznej i popularnonaukowej, krytycznie analizując najnowsze doniesienia z zakresu medycyny i fizjologii.

- Samodzielnie rozwiązywać skomplikowane zadania problemowe i kazuistyczne z zakresu anatomii i zdrowia człowieka.
- Osiąga sukcesy w konkursach biologicznych lub przedmiotowych na szczeblu pozaszkolnym bądź inicjuje projekty prozdrowotne w szkole.

Uwaga: Wymagania na poszczególne oceny mają charakter narastający (sprostanie wymaganiom na ocenę wyższą oznacza jednocześnie spełnienie kryteriów na oceny niższe). Ocena klasyfikacyjna uwzględnia całłościowy poziom opanowania wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej biologii dla klasy 7.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH NA BIOLOGII KLASA 6

Dostosowanie wymagań edukacyjnych następuje na podstawie:

1. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
2. orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania;
3. opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się;
4. innej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującej na potrzebę takiego dostosowania;
5. rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów (dotyczy uczniów objętych w szkole pomocą psychologiczno - pedagogiczną);
6. opinii lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego.

Dostosowanie wymagań:

1. powinno dotyczyć form i metod pracy z uczniem
2. nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych
3. nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego

W ramach warunków i form wsparcia umożliwiających realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych konieczna jest indywidualizacja i dostosowanie procesu edukacyjnego do możliwości ucznia z niepełnosprawnością poprzez realizację zaleceń z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opracowanie i wdrożenie Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET) oraz modyfikację metod, form i warunków.

Uczeń o inteligencji niższej niż przeciętna - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (np. omówienie podstawowych funkcji tkanki nabłonkowej i mięśniowej, bez analizy szczegółowej podziału mikroskopowego tkanki łącznej);
2. pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie;
3. podawanie poleceń w prostszej formie (np. „Podaj 2 przykłady ssaków” zamiast „Przeanalizuj przystosowania ssaków do opanowania różnych środowisk”);
4. unikanie bardzo abstrakcyjnych pojęć (np. sprowadzanie pojęcia tkanki do „grupy komórek o podobnej budowie, które współpracują ze sobą”, bez zagłębiania się w mechanizmy histologiczne);
5. częste odwoływanie się do konkretnego przykładu (np. pokazanie muszli ślimaka, pancerza raka lub pióra ptaka zamiast samego rysunku z podręcznika);
6. unikanie pytań problemowych, przekrojowych (np. pytanie: „Czym oddychają ryby?” zamiast „Wyjaśnij, w jaki sposób budowa skrzel umożliwia sprawną wymianę gazową w środowisku wodnym”);
7. wolniejsze tempo pracy;
8. szerokie stosowanie zasady pogłębienia (np. wykorzystanie gotowego trójwymiarowego modelu budowy dżdżownicy lub ryby zamiast płaskiej ilustracji).

Uczeń słabowidzący - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. właściwe umiejscowienie ucznia w klasie (np. w pierwszej ławce naprzeciwko tablicy, z dobrym oświetleniem);
2. podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska (np. dbanie o to, by uczeń mógł dotknąć modelu oka/szkieletu lub obejrzyć z bliska zasuszone okazy bezkręgowca, muszlę małża czy wylinkę owada);
3. udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej (np. druk kartkówki czcionką 14–16 pt z wyraźnymi, kontrastowymi schematami budowy płaza lub ptaka);
4. zachęcanie ucznia do korzystania z przyborów pisarskich o ciemnej, równomiernej kresce;
5. zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie zadań, np. przy szukaniu tkanki w preparacie mikroskopowym lub rozpoznawaniu narządów na schemacie);
6. częste zadawanie pytania – „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych (np. podczas obserwacji przekroju przez tkankę kostną lub mięśniową pod mikroskopem);
7. słowne objaśnienie wszystkiego co ma zrobić uczeń, aby w pełni mógł uczestniczyć w zajęciach (np. czytanie na głos nazw gromad kręgowców wyświetlanych na tablicy interaktywnej).

Uczeń słabosłyszący - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. zapewnienie właściwego umiejscowienia w klasie (blisko nauczyciela, od 0,5 do 1.5 m, którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust);
2. umożliwienie uczniowi odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi;
3. mówienie do ucznia wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji;
4. dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu w czasie zajęć;
5. upewnianie się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszącego (np. proślenie o powtórzenie instrukcji do obserwacji zachowania dżdżownicy lub owada);
6. dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia z wadą słuchu, który może mieć trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie (np. jednoczesne prowadzenie obserwacji mikroskopowej tkanek zwierzęcych, słuchanie objaśnień nauczyciela i wykonywanie rysunku);
7. zwracanie się do ucznia niesłyszącego, zadawanie pytań w celu zmobilizowania go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwienia mu lepszego zrozumienia tematu;
8. nieuwzględnianie przy ocenie prac pisemnych dziecka błędów wynikających z niedosłuchu (np. zniekształceń nowych pojawiających się pojęć biologicznych, takich jak „płazińce”, „stawonogi”, „strunowce”);
9. wydłużanie czasu na opanowanie koniecznych i podstawowych wiadomości zawartych w programie nauczania;
10. przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. postrzeganie konkretnego ucznia bez presji wymogów programowych, z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa, a nie wybrane przez nauczycieli programy nauczania;

2. zredukowanie do niezbędnego minimum tematyki o wysokim stopniu abstrakcji (np. sprowadzenie tematu układu nerwowego bezkręgowców do wskazania, że reagują one na bodźce);
3. nauczanie oparte na konkretach, ciągłe odwoływanie się do doświadczenia ucznia (np. omówienie cech ssaków na przykładzie psa, kota lub zwierząt gospodarskich);
4. stosowanie metod poglądowych: umożliwianie korzystania z różnorodnych pomocy dydaktycznych (modele, plakaty, plansze, np. naturalne pióra ptaków, łuski ryb, muszle ślimaków, pióra);
5. dokładne instruowanie wstępne, ciągłe dostarczanie wskazówek w trakcie pracy, stosowanie powtórzeń, ograniczanie instrukcji słownych na rzecz słownopokazowych, ciągła kontrola działań ucznia (np. demonstrowanie krok po kroku, jak rozpoznać tkankę tłuszczową lub nabłonkową na schemacie);
6. ciągłe upewnianie się, czy uczeń rozumie treść zadania;
7. umożliwianie pracy w małych grupach, korzystania ze wsparcia i kompetencji kolegów (np. wspólne przyporządkowanie zwierząt do bezkręgowców i kręgowców w parze z kolegą);
8. stosowanie zasady stopniowania trudności – rozpoczynanie od rzeczy prostych.

Uczniowie w spektrum autyzmu w tym z zespołem Aspergera - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Ogólne dostosowania:

1. zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszających;
2. posadzenie ucznia blisko nauczyciela;
3. zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych (np. zajmowanie tej samej ławki podczas lekcji biologii w pracowni);
4. wcześniejsze informowanie o zmianach np. w rozkładzie zajęć lekcyjnych, uprzedzanie o zastępstwach na lekcjach, wyjściach, wizytach nowych osób (np. wyprzedzające poinformowanie o wyjściu do zoo);
5. podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka; wyjaśnianie metafor i przenośni, wyrazów bliskoznacznych (np. unikanie metafor typu „ryby pływają jak woda ich niesie”, a bezpośrednie wyjaśnianie przystosowań do życia w wodzie);
6. uzupełnianie rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywanych podczas lekcji treści abstrakcyjnych (np. film animowany pokazujący przeobrażenie zupełne owadów lub rozwój kijanki w żabę);
7. zwrócenie uwagi (diagnoza) na możliwą nadwrażliwość ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie reagowanie (np. zapachową – przy kontakcie z zasuszonymi preparatami zwierząt; dotykową – przy dotykaniu mokrych preparatów lub piór);
8. w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych;
9. powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia ich zrozumienia;

10. w miarę możliwości sprawdzenia wiedzy ucznia w preferowanej przez niego formie (np. umożliwienie ułożenia podpisów pod schematem budowy ryby zamiast ustnej wypowiedzi);
11. dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dysgrafia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści;
2. wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów;
3. jeśli to możliwe dawanie uczniowi gotowej notatki z lekcji do wklejenia (np. gotowy schemat budowy stopy ptaka lub pancerza skorupiaka z pustymi miejscami na wpisanie pojedynczych słów);
4. sprawdzanie prac pisemnych w sposób niekonwencjonalny (np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pisemnego opisu różnic między płazami a gadami, prosi ucznia o odczytanie swojej pracy lub przepytuje go ustnie);
5. dopuszczenie pisania prac pisemnych drukowanymi literami lub na komputerze (np. przy opisywaniu wyników obserwacji pierścienic).

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dysleksja - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. unikanie głośnego odpytywania z czytania przy całej klasie (np. nieprzywoływanie ucznia do głośnego czytania tekstów z podręcznika o parzydełkowcach czy mięczakach);
2. kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń (szczególnie podczas sprawdzianów, np. upewnienie się, czy uczeń wie, co oznacza polecenie „Wykaż przystosowania ptaków do lotu”);
3. zmniejszenie ilości zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużenie czasu pracy dziecka ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania;
4. ograniczanie tekstów do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku;
5. wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych (np. ustne wymienienie cech charakterystycznych dla ssaków lub stawonogów zamiast wypracowania);

6. podczas wykonywania ścisłych operacji wymagających wielokrotnych przekształceń, umożliwienie dziecku ustnego skomentowania wykonywanych działań (np. ustne objaśnienie podziału bezkręgowców na poszczególne typy);
7. dzielenie na mniejsze partie materiału programowego wymagającego znajomości wielu wzorów, symboli, przekształceń (np. rozbicie sprawdzianu z kręgowców na osobne minikartkówki z ryb/płazów i gadów/ptaków/ssaków);
8. nieuwzględnianie poprawności ortograficznej podczas oceny prac pisemnych (np. przy wpisaniu z błędem słów: „tkanka”, „układ krwionośny”, „skrzela”, „strunowce” – ocenianie wyłącznie poprawnej wiedzy biologicznej);
9. przekazywanie uczniom spostrzeżeń na temat ich pracy, zauważanie i docenianie drobnych postępów; systematyczne przeglądanie zeszytów.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dysortografia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu;
2. dopuszczanie pisania przez uczniów z dysgrafią/dysortografią sprawdzianów polegających na uzasadnianiu pisowni wyrazów, zamiast klasycznych dyktand;
3. ocenianie odrębnie merytorycznej strony pracy pisemnej ucznia i odrębnie poprawności pisowni (np. nieobniżanie oceny za błędy ortograficzne w pojęciach biologicznych dla klasy 6, takich jak „tkanka nabłonkowa”, „skorupiaki”, „kręgowce”, „płazy”).

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dyskalkulia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. ukazywanie przydatności matematyki w życiu codziennym (np. przeliczanie liczby odnóży u poszczególnych gromad stawonogów lub mierzenie długości ciała okazów zwierząt);
2. nakłanianie do „głośnego myślenia” podczas rozwiązywania zadań (np. przy określaniu stałocieplności i zmiennocieplności u poszczególnych gromad kręgowców);
3. łączenie wiedzy w logiczną całość, dzielenie jej na porcje łatwo przyswajalne dla ucznia;
4. unikanie oceniania metody, którą uczeń dochodzi do wyniku, nawet jeśli jest „okrężna” (np. przy zliczaniu cech wspólnych u ptaków i ssaków lub przeliczaniu skali na rysunkach anatomicznych zwierząt).

Uczniowie z ADHD (Zespół Nadpobudliwości Psychoruchowej z Deficytem Uwagi) - dostosowania na podstawie opinii lub orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Ogólne dostosowania:

1. posadzenie ucznia w pierwszej ławce, blisko nauczyciela, z dala od okien i gazetki ściennej;
2. formułowanie poleceń w sposób prosty, dosłowny i jednoznaczny (np. „Wymień 3 grupy stawonogów zamiast „Opisz szczegółowo, jak zróżnicowane są stawonogi pod względem budowy ciała”);
3. wymaganie znajomości skrótów lub uproszczonych pojęć tam, gdzie to możliwe (np. stosowanie uproszczeń w nazwach gromad czy rodzajach tkanek);
4. dzielenie dłuższego materiału i złożonych poleceń na mniejsze etapy (np. najpierw wyszukanie na schemacie głowy owada, potem klatki piersiowej, a na końcu odwłoka);
5. upewnianie się, że uczeń zrozumiał polecenie (np. poproszenie o powtórzenie: „Powiedz, jaka jest główna różnica między bezkręgowcami a kręgowcami?”);
6. kontrolowanie stopnia skupienia uwagi i delikatne przekierowywanie uwagi ucznia na zadanie za pomocą sygnałów dyskretnych (np. dotknięcie stolika podczas obserwacji tkanek zwierzęcych pod mikroskopem);
7. umożliwienie kontrolowanego ruchu podczas lekcji (np. poproszenie o podanie modeli ryb/płazów, rozdanie okazy muszli lub piór do ławek, zmazanie tablicy);
8. stosowanie czytelnych, graficznych form notatek (np. schematyczne porównanie płazów i gadów w tabeli zamiast długiego tekstu);
9. pomaganie uczniowi w organizacji stanowiska pracy (pilnowanie, by podczas zajęć z mikroskopem na ławce znajdowały się tylko niezbędne przybory i karta pracy);
10. docenianie wysiłku i wkładu pracy na bieżąco, dbanie o pozytywne wzmocnienia.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Na lekcjach biologii uczeń może otrzymać ocenę za:

Forma	punktacja	Zakres materiału
Odpowiedź ustna	0-5 pkt.	Materiał 3 ostatnie lekcje
Prowadzenie zeszytu	0-5 pkt.	Materiał 3 ostatnie lekcje
Praca na lekcji.	0-5 pkt.	Bieżący materiał lekcyjny, zaangażowanie, aktywność.
Karta Pracy	0-5 lub 0-10 pkt.	Określony w instrukcji do zadania
Projekt	0-10 pkt.	Określony w instrukcji do zadania
Praca klasowa	0-20 pkt.	Określony przynajmniej tydzień przed zapowiedzianą datą pracy klasowej
Prace dodatkowe	0-5% w semestrze	Określony w instrukcji do zadania

Na końcu semestru i roku szkolnego suma punktów jest przeliczana na ocenę wg skali

100% i powyżej	- celujący
90 - 99 %	- bardzo dobry
75 - 89%	- dobry
50 - 74%	- dostateczny
35 - 49%	- dopuszczający
poniżej 34%	- niedostateczny

Informacje dodatkowe:

- Uczeń ma prawo poprawić każdą pracę klasową na maksymalną liczbę punktów (100%) i musi to uczynić nie później niż po upływie dwóch tygodni od otrzymania wyników.
- Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie pisał kartkówki, nie wykonał karty pracy lub projektu, musi to uczynić w terminie i w formie ustalonej z nauczycielem.
- W ciągu półroczu uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze (tzw. „n”). Nieprzygotowaniem jest nieznanomość materiału z trzech ostatnich lekcji. Po wykorzystaniu przysługujących uczniowi „n” za kolejne nieprzygotowanie uczeń

otrzymuje ocenę 0/5 punktów za formę sprawdzenia wiedzy wyznaczoną przez nauczyciela.

- Jeśli uczeń, z powodu nieobecności, nie wykona w terminie zadania, projektu, pracy wykonywanej podczas zajęć lekcyjnych, musi je nadrobić, uzupełnić w sposób i w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- Za nieprzygotowanie ucznia do zajęć polegające na braku materiałów potrzebnych w czasie lekcji (podręcznik, zeszyt przedmiotowy, materiały, które uczniowie mieli przynieść na daną lekcję, przybory szkolne itp.), uczeń otrzymuje „-” (informacja dla rodzica i ucznia o braku przygotowania do zajęć); za trzykrotne nieprzygotowanie tego typu uczeń otrzymuje uwagę.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnienia wszelkich zaległości związanych z nieobecnością, wg poniższego schematu:

1- dni nieobecności – 1 dzień na nadrobienie,

3-4 dni nieobecności – 2 dni na nadrobienie,

5 i więcej dni nieobecności – 5 dni na nadrobienie.